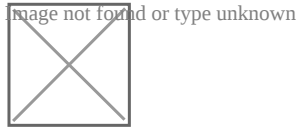

Τα πνευματικά στοιχεία της βυζαντινής εικόνας (Δρ Θεοχάρης Προβατάκης)

/ [Πεμπτουσία](#)

Κάθε αγιογράφος, πριν αρχίσει την υλοποίηση του έργου του, έπρεπε να συγκεντρωθεί με ένταση, να οραματιστεί συνθέσεις που κανένας θνητός δεν αντίκρισε, αφού εκείνα που ήθελε να απεικονίσει αποτελούνται από στοιχεία υπεργίνα, άυλα, αόρατα, χωρίς σχήμα ή μορφή.

Και τα στοιχεία αυτά έπρεπε να τα μετουσιώσει σε μορφές κατανοητές, δίδοντάς τους συγχρόνως πνευματικότητα και ηθικό κάλλος. Παράλληλα τα γήινα και εξαγιαζόμενα στοιχεία που χρησιμοποιούσαν έπρεπε να τους προσδώσουν έξαρση, ώστε να είναι δυνατή η μεταφορά τους στο χώρο των άυλων και αοράτων, πνευματοποιώντας τα κατά την παρουσία τους.

Κατάλληλος φορέας για την υλοποίηση αυτή ήταν η ανθρώπινη μορφή, που δημιουργήθηκε «κατ' εικόνα και ομοίωση τον Θεόν», χωρίς να σημαίνει ότι τα υπόλοιπα στοιχεία της ορθόδοξης εικόνας δεν συμβάλλουν, σε μικρότερη όμως κλίμακα, στην επιτυχία των πνευματικών επιδιώξεων του αγιογράφου. Έτσι ελευθέρωσαν τα θέματά τους από το βάρος ορισμένων φυσιοκρατικών συστατικών προβάλλοντας την ενδότερη δομή τους που προϋπόθετε ακλόνητη πίστη, ισχυρή φαντασία, μεγάλη δύναμη, καλλιτεχνική ευαισθησία, και άρτια τεχνική κατάρτιση.

Έτσι, με τον τρόπο αυτό, οι αγιογράφοι των βυζαντινών χρόνων δημιούργησαν θαυμάσιες πνευματικές μορφές, εξαιρετικές εικονογραφικές συνθέσεις με βαθιά μελετημένες αφαιρέσεις και υπερβολές προς τα άκρα χωρίς όμως να τα υπερβούν, για να μην αλλάξει το ύφος και η φυσιογνωμία που επιδιώκουν.